

GASD
Goudse Adviesraad Sociaal Domein

GCR
Goudse Cliëntenraad

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Gouda.

Betreft: Advies Beleidskader Armoede en Schulden Gouda 2025-2029

Gouda, 19 januari 2025

Geacht college,

Op 21 november 2024 heeft u aan de Goudse Adviesraad Sociaal Domein advies gevraagd over het Concept Beleidskader Armoede en Schulden Gouda 2025 – 2029, de Cirkel doorbreken. Hierbij geven wij samen met de Goudse Cliëntenraad onze reactie.

Inleiding

Armoede en schulden hebben grote invloed op een mensenleven. Niet minder dan 15% van de Goudse huishoudens (5100) heeft een laag inkomen ($\leq 130\%$ ML).

Wij geven wij eerst onze visie, gevolgd door de adviezen.

Onze visie

Voor de gemeente vormt het Rijkskader een gegeven. Dat geldt voor de wetgeving, de hoogte van het sociaal minimum en de aanwezigheid van de inkomensafhankelijke toeslagen. Dit terwijl iedereen inmiddels er van overtuigd is dat het toeslagenstelsel te ingewikkeld is. Er zit ook de komende jaren niets anders op dan om in Gouda de hulplijnen zo te maken dat iedereen die recht op toeslagen heeft, er ook gebruik van maakt. Vermindering van armoede en problematische schulden vraagt een gezamenlijk inspanning van alle inwoners van Gouda. De meesten die hulp willen zoeken dat via het sociaal netwerk: het sociaal team en verder via scholen, woningbouwcoöperaties, huisartsen, kerken en de wijkagenten. Het vertrouwen in en het steunen op dat netwerk is in onze ogen dé weg naar een beleid dat de armoede vermindert, de sociale samenhang bevordert en een effectieve aanpak van de schuldenproblematiek mogelijk maakt. Wij zien de Goudse samenleving als een sociaal weefsel waarin ieder individu een schakel is. Gouda is één groot netwerk, waarin we niet zonder elkaar kunnen. Ook wij als GCR en GASD en ieder van ons persoonlijk willen daar aan bijdragen.

Het sociaal netwerk is een groot goed, maar er zijn nog huishoudens die niet weten welke voorzieningen er voor hen zijn. Mensen die zich schamen om hulp te vragen, die denken schulden zelf te kunnen oplossen terwijl dat onmogelijk is geworden. Het is cruciaal dat zij ook bereikt worden en dat er passende oplossingen komen waar zij zich veilig voelen en met behoud van de eigen regie een uitweg gaan zien. Daarbij zijn er bepaalde groepen die

bijzonder aandacht nodig hebben: jongeren, werkenden met een laag looninkomen, zzp-ers, en ouderen.

De sleutelfiguren

De nota spreekt van 'sleutelfiguren' die mensen weten te bereiken die de weg naar de reguliere hulpkanalen niet weten te vinden. Hen moeten we koesteren. Uit onze gesprekken concluderen wij dat er veel te winnen valt voor allen bij de gemeente Gouda om het contact met het veld en zeker ook met de sleutelfiguren te verbeteren en hun activiteiten te stimuleren en ook nog meer financieel mogelijk te maken. Het is ons daarbij opgevallen dat de sleutelfiguren de weg naar subsidies niet altijd lijken te kunnen vinden. Het subsidiebeleid verwoord in de doelstellingen 2025 en onderdeel 4 biedt goede aanknopingspunten. De sleutelfiguren zouden met behulp van de gemeente of anderen geholpen kunnen worden om subsidies voor eigen initiatieven aan te vragen.

Tegelijkertijd gebeurt er zo veel dat sommigen door de bomen het bos niet meer zien. Initiatieven om ordening in aan te brengen om alle neuzen dezelfde kant op te krijgen zoals 'In Gouda', zijn nodig.

Onze adviezen.

We geven u eerst adviezen naar aanleiding van de gehele conceptnota, en dan bij de verschillende beleidsdoelen.

Algemene adviezen

De rol van het netwerk en het gesprek met het veld is voor de komende jaren alles bepalend. Dit brengt ons tot het belangrijkste advies:

Advies 1. Wij adviseren van het beleidskader armoede en schuldenbeleid een visueel aantrekkelijk uitgevoerde korte publieksversie te maken om die breed te verspreiden en met het veld te bespreken.

Onverwachte gebeurtenissen, crises

Afgelopen jaren hebben laten zien dat onverwachte gebeurtenissen (corona, stijgende energieprijzen) grote invloed hadden op de laaginkomenshuishoudens. Onlangs verschenen er berichten dat burgers een noodpakket zouden moeten aanleggen en kasgeld zouden moeten aanhouden als vitale diensten uitvallen. Niemand weet wat de samenleving te wachten staat.

Het gaat om snel in te spelen op onverwachte gebeurtenissen zoals op het sluiten van het tijdelijk noodfonds energie deze maand.

Advies 2. Wij adviseren om zo goed mogelijk en pro-actief in te spelen op dit soort ontwikkelingen en dreigingen en hierop in de nota in te gaan.

Monitoring

Advies 3. Wij adviseren de uitkomsten van de monitoring elk jaar met het veld te bespreken.

Middelen

Wij gaan er van uit dat de middelen in 2026, het financieel ravijnjaar, beschikbaar blijven.

Voorlichting

Advies 4. Op de site van de gemeente is alles over armoede en wat te doen als je in de schulden te vinden. Het zou mooi zijn om een hulpmiddel die de informatie directer bereikbaar maakt bijvoorbeeld een QR-code.

Beleidsdoel 1: halvering van het aantal kinderen dat opgroeit in armoede

De Rotterdampas

In de beleidsinzet van de gemeente is de Rotterdampas het vehikel om de tegoeden aan te reiken. Het is van groot belang dat iedereen die pas ook in zijn bezit krijgt. Nu is dat 84% van de doelgroep.

Advies 5. Wij adviseren om de aanvraag voor de pas en de verschillende tegoeden zo eenvoudig mogelijk te maken voor laaggeletterden en anderstaligen, liefst met een vertaalmogelijkheid.

Te overwegen is om binnen de (extra)beschikbare middelen het bereik te vergroten door herschikking in de richting van verhoging van het kindtegoed.

Er wordt al veel gedaan om armoede in gezinnen met kinderen te verminderen. Het is mooi dat het gebruik van de Rotterdampas en deze tegoedbonnen groot is. De structurele verhoging van het kindtegoed en een vergroot gebruik van de tegoedbonnen sport en cultuur zullen er toe bijdragen dat kinderen meer mee kunnen doen.

Dat de gemeente extra gaat inzetten op financiële voorlichting voor kinderen en jongeren is noodzakelijk. Wij missen daarbij de relatie met het onderwijs.

Advies 6. Wij adviseren om met de onderwijssector in gesprek te gaan over financiële voorlichting en daarnaast over hoe om te gaan met signalen van armoede en schulden bij huishoudens. Het Nibud beschikt over een schat aan hulpmiddelen die daarbij van pas kunnen komen.

Beleidsdoel 2: halvering van het aantal mensen in armoede

De nota laat zien dat het volwassentegoed nog beperkt wordt benut.

Het beroep daarop en alles wat met beheer van het eigen geld te maken heeft, begint met goede voorlichting. Recent kwam in het nieuws dat de betaalapps van de banken voor velen te ingewikkeld zijn. Inzicht in wat er elke maand binnenkomt en uitgaat is het begin. Ook laaggeletterdheid maakt dat de toegang tot voorzieningen onder druk staat. Wij juichen de extra inzet op financiële voorlichting en de inzet van een digitaal hulpmiddel toe.

Advies 7. Voor gesprekken met gemeenten, UWV etc. is wenselijk om clientondersteuning en ondersteuning door een helper te stimuleren.

Advies 8. Wij adviseren om zo veel mogelijk in te zetten op ambtshalve toekenning van uitkeringen en tegemoetkomingen en de grenzen van wat (wettelijk) mogelijk is op te zoeken.

Beleidsdoel 3: halvering van het aantal mensen met problematische schulden in 2030

In de nota wordt aangegeven dat het aantal huishoudens met betalingsachterstanden in Gouda de laatste jaren flink is toegenomen. Verder valt op dat relatief veel personen onder bewind staan en dat het aanbod van budgetcoaching is achtergebleven. Het is daarom

bittere noodzaak dat een stap wordt bijgezet.

Wij hopen dat het aantal jongeren dat deelneemt aan het Jongerenperspectief zal toenemen. Tijdens de gespreksronde hoorden wij dat Over Rood, dat zich speciaal richt op schuldhulpverlening voor zelfstandigen, overbelast is. Een aandachtspunt voor de komende tijd.

Redactioneel suggereren wij om niet alleen in de bijlage maar ook in de nota zelf in te gaan op het convenant basisdienstverlening van de lokale overheid en de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) bij minnelijke schuldhulpverlening. Ook kan daarin genoemd worden de extra ruimte die de Wet meervoudige aanpak sociaal domein (WAMS) gaat bieden om gegevens uit te wisselen.

Wij missen bij dit beleidsdoel op een aantal punten concretisering en daarom hebben we het volgende advies geformuleerd.

Advies 9. Wij adviseren om in vervolg op deze nota een 'Actieplan vermindering schuldenproblematiek in Gouda' op te stellen en dat breed binnen Gouda te bespreken en te implementeren:

- in zo'n actieplan past ook de aangekondigde app (digitaal hulpmiddel); en
- een concretisering van de in de nota aangekondigde 'nieuwe stappen vroegsignalering':
  - * hoe kunnen we bereiken dat een groter deel van de signalen leidt tot een vervolgtraject?;
  - * inzet voor het verkrijgen van signalen van andere partijen die niet in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening genoemd worden (hypotheekverstrekkers, Wehkamp etc.)
- de uitwerking van de in de nota aangekondigde 'nieuwe vormen van schuldhulpverlening'
- indien financieel mogelijk (uitbreiding) experimenten overnemen van schulden.
- ontmoediging van het gebruik apps als buy-now-pay-later (Klarna etc.)

Natuulijk zijn we gaarne bereid onze adviezen nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Namens de Goudse Adviesraad Sociaal Domein en Goudse Cliënten Raad

Ton de Korte
Voorzitter